

KINDEREN LEREN FILOSOFEREN

Auteur: Rob Bartels

Uitgeverij: Agiel

ISBN: 978 90 77834 29 9

Filosoferen met kinderen! Wat doen we dan? Waarom zou je dat doen op school? Hoe doe je dat? Dit boek vertelt de verhalen van acht leraren die ieder op hun eigen wijze met deze vragen aan de slag zijn gegaan; in hun groep, met hun kinderen. Acht leraren die enthousiast zijn om met kinderen te filosoferen. Waarom, wat motiveert hen ermee te beginnen, en: door te gaan? Hoe doen ze dat? Waar genieten ze van? Wat vinden ze moeilijk? Wat ervaren de kinderen in hun groepen? Die acht leraren hebben veel te vertellen over hun enthousiasme, hun successen, maar ook over hun twijfels en onzekerheden. Het zijn verhalen waar anderen zich in kunnen herkennen, inspiratie in kunnen vinden, en handreikingen om filosoferen met kinderen in de eigen praktijk, van groep of stage te ontwikkelen.

Kinderen leren filosoferen is geschreven voor leraren in de basisschool en pabo-studenten, die belangstelling hebben voor filosoferen met kinderen. Het is een op de praktijkgericht boek met tal van ideeën en handreikingen voor de praktijk of stage. Het is ook een aan de praktijk ontleend boek, met name aan die van die acht leraren. De herkenbaarheid van hun ervaringen maakt de methodiek van het filosoferen met kinderen toegankelijk.

Dit boek is een praktijkboek, dat wil echter niet zeggen dat er geen theorie, reflecties, achtergronden e.d. in opgenomen zijn. De belangrijkste achtergronden van kinderfilosofie worden beschreven. Het vertrekpunt is steeds de praktijk, de theorie verschaft het kader, waarmee we praktijkervaringen kunnen duiden. Theorie zegt in dit boek niet hoe het moet, wel hoe het kan en waarom.

datum: 20 september 2007
onderwerp: KINDEREN LEREN
FILOSOFEREN

Auteur: Rob Bartels

Vragen die in 'Kinderen leren filosoferen' besproken worden, zijn o.a.:

- Filosoferen met kinderen, wat doen we dan?
- Waarom zou je dat doen, met kinderen filosoferen?
- Zit er lijn in het gesprek? Over de opbouw van een gesprek.
- Op zoek naar een vraag! Of: hoe bereid je je voor?
- Hoe kun je een filosofisch onderzoek beginnen? Openingsscenario's.
- Hoe betrek je alle kinderen erbij? Over de pedagogische verantwoordelijkheid van de leraar.
- Weet de leraar het antwoord al? Over de houding van de gespreksleider.
- Wanneer is een gesprek eigenlijk een filosofisch gesprek?
- Hoe leid je een gesprek? Vraagtechniek en verdieping.
- Hoe sluit je een gesprek af? En wat daarna?
- Hoe weet je of je op de goeie weg bent? De ontwikkeling van de onderzoeksgroep.
- Hoe vertel ik het mijn collega's? En de ouders? Over de invoering van kinderfilosofie in de school.

VERSLAG UIT NIEUWSBRIEF FILOSOFEREN NUMMER 66

'Jongens op de Pabo veren op bij dit vak'

Mei 2007. In mijn docentenpostvak op de Pabo ligt een "Memo": Boekenlijst 2007-2008. Voorwaarde voor opname in de boekenlijst is dat het betreffende boek voor 75 % daadwerkelijk wordt gebruikt. Mijn eerste lesjaar "Filosoferen met kinderen" is net achter de rug als ik dit geheugensteuntje voor de nieuwe cursus van onze secretaresse ontvang. Meteen komen de sprankelende ogen van Henk en Stefan op m'n netvlies. Wat genoten deze studenten van het vragen stellen, naar argumenten zoeken, voorzichtig conclusies trekken en dan weer het hele bouwwerk van gedachten bestoken met nieuwe vragen. Jongens op de Pabo veren op bij dit vak, merkte ik in het afgelopen jaar genietend op. Na hun stage, waarin alle tweedejaars studenten een filosofisch gesprek met de kinderen hadden gevoerd, waren de vragen er voor mij rond de methodiek: Nel, hoe betrek je alle kinderen erbij? Wanneer is een gesprek nou echt filosofisch? Hoe kom je de diepte in? Heb je tips om het gesprek af te sluiten? Gelukkig had ik net de cursus ScherpZinnig! gevolgd, dus in die laatste les met de studenten kwam ik er met enig kunst- en vliegwerk wel uit. Maar volgend cursusjaar zullen de studenten en ik een prachtig instrument als steun naast ons hebben! Want het boek van Rob Bartels "Kinderen leren filosoferen" staat op de boekenlijst. En reken maar dat het voor meer dan 75 % gebruikt gaat worden. Het is praktisch en ontleent zijn waarde ook aan alle ervaringen van leerkrachten, die aan dit boek hebben meegewerkt. Als docent vind ik het bovendien een heerlijk idee, dat dit boek straks in de bagage meegaat van onze startende leerkrachten.

J.C.P. Hendriks
drs. Psychologie en docent aan de Pabo van
de Gereformeerde Hogeschool te Zwolle